

V Bruseli 17. novembra 2023
(OR. en)

15523/23

COH 86

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Závery o budúcnosti politiky súdržnosti – – <i>schválenie</i>

1. Pracovná skupina pre štrukturálne opatrenia a najvzdialenejšie regióny preskúmala návrh záverov predsedníctva o budúcnosti politiky súdržnosti na zasadnutiach 12. a 23. októbra a 8. a 16. novembra 2023. Delegácie schválili návrh záverov Rady uvedený v prílohe k tejto poznámke.
3. Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby odporučil Rade schváliť uvedené závery Rady v znení, ktoré sa uvádza v prílohe k tejto poznámke.

NÁVRH

Závery Rady o budúcnosti politiky súdržnosti

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

1. PRIPOMÍNA svoje závery z júna 2022 k oznámeniu o ôsmej správe o súdržnosti: Súdržnosť v Európe do roku 2050, ako aj svoje závery z novembra 2022 o politike súdržnosti;
2. VÍTA skutočnosť, že politika súdržnosti je od svojho vzniku základným pilierom integračného procesu EÚ a umožňuje konvergenciu medzi členskými štátmi a v rámci nich, prispieva k blahobytu a kvalite života občanov EÚ, ako aj k rovnakým podmienkam na jednotnom trhu;
3. ZDÔRAZŇUJE, že politika súdržnosti musí zostať jedným z kľúčových pilierov EÚ a na tento účel si musí zachovať svoj jediný cieľ, ktorým je podpora celkového harmonického rozvoja Únie a posilňovanie jej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a zároveň znižovanie disparít v úrovniach rozvoja jednotlivých regiónov a zaostalosti najviac znevýhodnených regiónov.

V rámci dotknutých regiónov je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým zmenami v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné, cezhraničné a horské regióny;

4. PRÍZVUKUJE, že politika súdržnosti je politikou pre všetky regióny EÚ, ale mala by sa zabezpečiť cielenejšia a prispôsobiteľná podpora najmä pre tie menej rozvinuté regióny, ktoré naďalej čelia štrukturálnym výzvam, pričom tieto výzvy sa ešte zhoršujú viacerými asymetrickými otrasmi spôsobenými nedávnymi krízami a stále chýba základná infraštruktúra a prístup k službám;

5. UVEDOMUJE SI osobitné charakteristiky najvzdialenejších regiónov, konkrétne ich štrukturálnu hospodársku a sociálnu situáciu, ktorú zhoršuje ich odľahlosť, ostrovný charakter, malá rozloha, náročné topografické a klimatické podmienky, prírodné nebezpečenstvá a hospodárska závislosť, čo [...] zintenzívňuje nové riziká a nerovnosti, ktoré potenciálne ovplyvnia územnú súdržnosť EÚ ako celku. VYZÝVA Komisiu, aby v plnej miere využila možnosti, ktoré ponúka článok 349 zmluvy, a aby v rámci príslušných posúdení vplyvu systematicky začleňovala účinky svojich budúcich legislatívnych návrhov na najvzdialenejšie regióny ako osobitné a účelové kritérium;
6. UVEDOMUJE SI existenciu regiónov závažne a trvalo znevýhodnených prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva a ostrovné, cezhraničné a horské regióny, ako aj potrebu osobitných opatrení pre tieto regióny na vyváženie uvedených znevýhodnení;
7. UZNÁVA, že napriek podpore politiky súdržnosti existuje niekoľko regiónov, ktoré sú v akejsi rozvojovej pasci alebo ktorým hrozí, že sa do nej dostanú, ako sa zdôrazňuje v 8. správe EÚ o súdržnosti. Tieto regióny sa vyznačujú dlhými obdobiami pomalého alebo negatívneho rastu s nízkym rastom produktivity a nízkou úrovňou vytvárania pracovných miest. Niektoré regióny okrem toho čelia riziku pascí rozvoja talentov, teda kombinovanej problematike úbytku pracovnej sily a nižšej úrovne terciárneho vzdelávania. DOMNIEVA SA, že politika súdržnosti by mala podporovať regionálne stratégie s cieľom zabrániť vzniku takýchto pascí;
8. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby preskúmali spôsoby, ako merať a vyhodnocovať osobitné potreby rôznych území, aby politika súdržnosti po roku 2027 lepšie reagovala na potrebu harmonického rozvoja;
9. UZNÁVA, že politika súdržnosti je dlhodobou politikou, a nie krízovým nástrojom. ZDÔRAZŇUJE potrebu kľúčových a rozhodných opatrení v rámci politiky súdržnosti zameraných na riešenie nedávnych kríz, boj proti ich negatívnym sociálno-ekonomickým vplyvom a zabránenie zhoršovaniu existujúcich asymetrií. DOMNIEVA SA, že regulačný rámec politiky súdržnosti by mal byť schopný prispôbiť sa novému vývoju a neočakávaným udalostiam, pričom pripomína dlhodobý transformačný charakter a štrukturálne ciele politiky súdržnosti;

10. PRIPOMÍNA existenciu viacerých nových výziev, ktoré ovplyvňujú hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a konvergenciu. Patria medzi ne demografické trendy, migrácia, zmena klímy a jej negatívne dôsledky, konektivita, zelená a digitálna transformácia, energetická izolácia, geopolitická nestabilita na vonkajších hraniciach EÚ, najmä východných, či koncentrácia činnosti a obyvateľstva vo veľkých mestských oblastiach, ku ktorým je potrebné pristupovať inkluzívnym a spravodlivým spôsobom tak, aby sa na nikoho nezabudlo. ŽIADA Komisiu, aby v rámci nadchádzajúcej diskusie o politike súdržnosti po roku 2027 navrhla možnosti, vďaka ktorým bude môcť politika súdržnosti poskytovať lepšiu a cielenejšiu podporu regiónom na úspešné zvládanie týchto výziev, najmä so zreteľom na zelenú a digitálnu transformáciu a rôznu úroveň sociálno-ekonomického rozvoja;
11. UZNÁVA, že prepojenie reforiem podporujúcich rast so strategickými investíciami je hnacou silou rozvoja a odolnosti nielen pre každý členský štát, ale aj pre všetky jeho regióny a pre budúcnosť politiky súdržnosti z neho treba vyvodit' ponaučenia, pokiaľ ide o spôsob podpory reforiem. ŽIADA Komisiu, aby v rámci nadchádzajúcej diskusie o politike súdržnosti po roku 2027 navrhla možnosti, ako dosiahnuť pružnejšiu, účinnejšiu a cielenejšiu politiku súdržnosti s jasnými prioritami a ako ďalej zvýšiť orientáciu investícií na výsledky a zároveň zlepšiť prepojenia medzi politikou súdržnosti a európskym semestrom;
12. PRIPOMÍNA, že spoločné riadenie a zásada partnerstva sú integrovanou súčasťou politiky súdržnosti a zaručujú systém viacúrovňového riadenia, ktorým sa zachováva rovnováha v rozhodovacom procese medzi Komisiou, členskými štátmi, regiónmi a miestnymi orgánmi a zároveň sa úzko zapájajú partneri, čím sa vytvára zmysel zodpovednosti v súvislosti s programami a rozvojovými trendmi a podporuje sa spolupatričnosť vo vzťahu k európskemu projektu;
13. PRIPOMÍNA, že pri navrhovaní a programovaní politiky súdržnosti je dôležité zabezpečiť miestne orientovaný prístup;

14. VYZÝVA NA to, aby sa do všeobecného povedomia dostala potreba neškodiť súdržnosti v žiadnych politikách ani iniciatívach Únie. VYZÝVA Komisiu, aby pri príprave legislatívnych návrhov vo veľkej miere využívala posúdenia územného vplyvu s cieľom zachytiť ich územný vplyv na dotknuté územia a regióny;
15. VYZDVIHUJE potrebu zabezpečiť, aby sa programovanie a vykonávanie politiky súdržnosti zameriavalo na priority Európskej únie v oblasti súdržnosti a zároveň aby bolo flexibilné voči realite regiónov s prihliadnutím na ich územné špecifiká a zraniteľné miesta;
16. ZDÔRAZŇUJE, že pri riadení politiky súdržnosti existuje množstvo administratívnej záťaže, ktorá obmedzuje jej efektívnosť, a NABÁDA na preskúmanie všetkých možných spôsobov zjednodušenia vrátane možnosti zavedenia takzvanej zásady jednotného auditu;
17. PODČIARKUJE význam dobrej správy a budovania kapacít pre proces konvergenzie a účinnosť politiky súdržnosti, a to na všetkých úrovniach;
18. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že v rámci úsilia o zjednodušenie sa tiež musia zaručiť vysoké normy v oblasti predchádzania podvodom a korupcii a boja proti nim, a ZDÔRAZŇUJE význam ochrany finančných záujmov Únie so zreteľom na nariadenie o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie;
19. ZDÔRAZNENIE potrebu posilniť komplementárnosť a synergie medzi politikou súdržnosti a ostatnými relevantnými európskymi politikami a iniciatívami, a to už vo fáze ich navrhovania, s cieľom zvýšiť ich súdržnosť a účinnosť a znížiť administratívnu záťaž pre členské štáty, regióny a prijímateľov, a ŽIADA Komisiu, aby zvážila strategickejší prístup na zabezpečenie takejto konzistentnosti;
20. BERIE NA VEDOMIE, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bol zavedený ako dočasný nástroj na obmedzenie dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19. UZNÁVA potrebu zohľadniť výsledky auditu a hodnotenia tohto mechanizmu, aby sa včas zabezpečili skúsenosti z jeho fungovania;

21. PODČIARKUJE význam, ktorý má pre členské štáty a ich regióny cezhraničná, nadnárodná a medziregionálna spolupráca a spolupráca medzi najvzdialenejšími regiónmi, ako aj príležitosti s ňou spojené, a ZDÔRAZŇUJE, že vzájomná spolupráca prispieva k rozvoju regiónov a integrácii EÚ. VYZÝVA Komisiu, aby uľahčila operačnú koordináciu programu Interreg a Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce;
22. VYZÝVA Komisiu, aby pokračovala v úzkej spolupráci a výmene názorov s členskými štátmi, pokiaľ ide o kľúčové prvky diskusie o politike súdržnosti po roku 2027.
-